

Pokyny a informace pro rodiče dětí s SPU

1. U Vašeho dítěte byla diagnostikována **specifická vývojová porucha učení - SPU**.

2. Každé dítě má SPU jinak silnou, při odlišném nadání (aktuálním intelektovém výkonu), zasahující různé oblasti. Nelze vytvořit jeden fungující postup a přístup k výuce a ke kompenzaci obtíží. Proto je ke každému dítěti v rámci třídy přistupováno jinak **a nelze se domáhat stejného přístupu, hodnocení atd. – jako má jiný žák s SPU ve stejné třídě.**

3. **Základní typy SPU (zjednodušeně):**

- **dyslexie** – porucha čtení (technika čtení, porozumění a vyprávění obsahu, důležitější je porozumění čtenému než technika čtení jako taková)
- **dysortografie** – porucha pravopisu (pravopis musí dítě umět teoreticky, neznalost pravidla neomlouvá!)
- **dysgrafie** – porucha grafické stránky písma (úprava, čitelnost, tvary písmen)
- **dyspraxie** – porucha motoriky (neobratnost)
- **dyskalkulie** – porucha v oblasti matematiky
- **„rysy poruchy“**, např. dyslektické rysy – pouze částečná porucha
- **ADHD (dříve LMD)** – porucha koncentrace pozornosti s hyperaktivitou
- **ADD** – porucha koncentrace pozornosti bez hyperaktivity (v některých zprávách je tím popisována např. i částečná porucha ve smyslu ADHD – takže se může objevit i hyperaktivita, ale přesnější by byl v tomto případě termín „rysy ADHD“)

4. **Pokud má dítě SPU neznámá to, že získává nějakou výhodu či úlevu proti ostatním spolužákům!** Má nárok na vyrovnání podmínek ve výuce, v porovnání s ostatními žáky bez SPU. Neměl by dostávat špatné známky za chyby způsobené poruchou. Ale neznámá to, že nesmí dostat pětku z diktátu, že dítě s SPU nesmí propadnout z Čj apod.! **Učitel upraví zadání úkolu s ohledem na SPU, kterou Vaše dítě má a v případě, že i přesto nebude úkol splněn, může být klasifikace nedostatečná. Pokud neplní nic po celou dobu, může z daného předmětu propadnout – být klasifikován nedostatečně.** Učitel může nechat zadání stejné, ale upraví hodnocení s ohledem na poruchu. Někteří učitelé klasifikují a hodnotí celé pololetí všechny žáky stejně, ale u spolupracujícího žáka s SPU na vysvědčení známku upraví – tento způsob však není pro dítě i jeho rodiče příliš motivující. **Výběr však záleží jen na učiteli, PPP pouze doporučuje nejvhodnější přístup!**

5. **Proto rodiče musí zajistit:**

- **pro psaní diktátů** – **dítě musí umět pravidla pravopisu teoreticky** (např. odříkat vyjmenovaná slova, vzory podstatných jmen, rozdělení vzorů rodu ženského, mužského, středního, rozdělení životnosti, vědět, kdy se píše „y“ a kdy „i“, pravidla pro psaní s/z, zdůvodnění použití t/d ve slově apod. – dle daného ročníku a dosud probrané látky), vhodné je s dítětem průběžně zpracovat přehledy pravidel pravopisu a mít je neustále k dispozici – zejména pro psaní úkolů a pro domácí nácvik, v praxi tedy znamená, že dítěti s dysortografií nebude počítána pravopisná chyba, pokud prokáže, že dané pravidlo teoreticky ovládá
- **psaní slohových útvarů** – **dítě musí dodržet zadaný slohový útvar**, neměly by mu být počítány pravopisné chyby – ale opět podle zásad uvedených pro psaní diktátů (neznalost pravidla neomlouvá), žáci s SPU se většinou neobratně vyjadřují, mají slabou slovní zásobu – nelze tedy očekávat, že při nezapočítání pravopisných chyb,

bude výkon tohoto žáka ve slohu vynikající (to se stává pouze v případě žáků, kteří mají pouze poruchu v psaní (pravopis+grafika), bez dyslexie a hodně a rádi čtou – zde pak bývají vyjadřovací schopnosti v normě, mohou být i vynikající)

- **narušený grafický projev** – netýká se jen psaní v Čj a jazycích, ale i rýsování, kreslení (Vv, Pv) a jiných pracovních činností, dyspraxie se nejvíce projevuje v tělesné výchově
- **pro výuku jazyků – dítě musí umět slovní zásobu, včetně frází**, pokud v písemném projevu napíše ve slově chybu, ale slovo je „foneticky“ správné, vyučující by neměl tuto chybu počítat, časté je, že žák s SPU je výborný v jazycích, ale vážně čeština – to souvisí s druhem SPU (tj. která mozková hemisféra za poruchu učení „může“)
- **pro výuku matematiky (ale i fyziky, chemie apod.) – dítě musí umět učivo, které je založeno na mechanickém zapamatování** (početní spoje do 20, násobilkové spoje, ve fyzice musí umět definice, v chemii značky apod.)

6. Domácí péče o dítě s SPU (domácí nácvik)

- pracovat nejlépe denně, **max. 10minut navíc**, k běžným požadavkům školy
- nejdůležitější je **pravidelné čtení** – nahlas, střídát se s dítětem po částech, po přečtení vyprávět obsah, pokud si dítě obsah nepomatuje, dávat mu otázky, pokud neví odpověď – najde ji v textu
- mimo čtení upevňovat vše, co je uvedeno v bodě č. 7
- vše, co rodiče s dítětem doma dělají, je vhodné schovávat a nosit s sebou do školy na konzultace, při kterých se učitel a rodič domlouvá na dalším postupu péče – učitel má pak lepší přehled o tom, že rodiče s dítětem skutečně pracují a může korigovat domácí péči tak, aby byla co nejvíc efektivní – **POZOR**, při velmi těžkých formách poruchy se intenzivní domácí i školní péče projevuje ve školní práci velmi pomalu, někteří učitelé pak mohou dojít k závěru, že se s dítětem doma nepracuje! – ale jedná se jen o malé procento žáků s SPU, **ve většině případů se pravidelnost v přípravě na školu pod přímým dohledem rodiče ihned projeví**
- psaní DÚ – viz pokyn v „Doporučení“ ve zprávě, úkoly nepsat nanečisto a pak přepisovat (zejména ne u dětí s dysgrafií)
- domácí úkoly je vhodné začít dělat od úkolu nejlehčího, na druhé místo dát úkol nejtěžší, dále pak úkoly ostatní, mezi úkoly je potřeba dělat pauzy, postupně vést dítě k větší samostatnosti – u některého úkolu musí být rodiče přímo u dítěte, u jiných stačí být pouze přítomný v místnosti, teprve na konci II. stupně ZŠ, nebo na začátku střední školy je dítě schopné se předmět samo naučit a nechat se vyzkoušet, nebo úkol samo napsat a nechat si ho zkontrolovat
- práce s SPU dítětem je činnost dlouhodobá a náročná, často bez okamžité odezvy v podobě zlepšení prospěchu. **Dítě to však samo nezvládne**. Domácí úkoly a přípravu na všechny předměty na další den (včetně zeměpisu, dějepisu...) **je nutné s dítětem dělat po celou dobu I. i II. stupně ZŠ**, nestačí jen dítě „poslat se učit“, ptát se „učil ses, umíš všechno?“ Často je nutné s dítětem ještě na II. stupni připravovat tašku (zejména u ADHD a dyspraxie), naučit ho pracovat systematicky, podle určitého řádu, umět si rozložit činnost tak, aby i těžký úkol byl zvládnutelný, umět si říct o radu, naučit dítě „se učit“.

7. Pokud je dítě zařazeno do dyslektického kroužku, **ale na hodiny nedochází, nebudou učitelé poruchu učení zohledňovat, stejně tak pokud rodiče nebudou s učitelem spolupracovat a plnit jeho doporučení**, např. při zadání práce navíc, rady pro domácí přípravu, nebudou chodit na konzultace s učitelem.